

JOHN FLANAGAN

Tarptautinio bestselerio „Žvalgo mokinys“ autorius

BROLIJA

SOKORO VERGAI

SOKORO VERGAI

John Flanagan
BROTHERBAND 4.
THE SLAVES OF SOCORRO
Random House Australia, Sydney,
2014

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, John Flanagan, 2014

Kūrinio neturtinės teisės priklauso autoriui.

Pirmą kartą pavadinimu *Brotherband 4. The Slaves of Socorro* išleido *Random House Australia Pty Ltd*, Sidnėjus, Australija.

Išleista susitarus su *Random House Australia Pty Ltd*.

© Viršelio iliustracija, Jeremy Reston

© Viršelio dizainas, www.blacksheep-uk.com

© „Garnio“ iliustracija, David Elliot

Visos teisės saugomos. Nei ši knyga, nei kuri nors jos dalis negali būti atkuriamą, perduodama ar įkeliamą į informacijos paieškos sistemas jokia forma ir jokiais būdais – nei grafinėmis, nei elektroninėmis ar mechaninėmis priemonėmis. Ji negali būti kopijuojama ar įrašoma be raštiško leidėjo sutikimo.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Viktorija Uzėlaitė, 2017

© Leidykla „Nieko rimto“, 2017

ISBN 978-609-441-441-1

JOHN FLANAGAN

SOKORO VERGAI

Iš anglų kalbos vertė Viktorija Uzėlaitė

Vilnius
2017

Ir vėl skiriu Leonei

SKANDIJA IR KAIMYNNINĖS ŠALYS

LAIVYBOS TERMINŲ PAAIŠKINIMAI

Šioje knygoje rašoma apie laivus, tad pamaniau, kad būtų naudinga paaiškinti kelis jūreivystės terminus, kuriuos sutiksite skaitydami pasakojimą.

Būkit ramūs, pasakodamas istoriją nesigilinu į technines smulkmenas, tad net jei neišmanote laivybos, neabejoju, suprasite, kas vyksta. Vis dėlto šiokių tokių terminų reikia, kad knyga būtų tikroviška.

Taigi vardiju be jokios aiškios tvarkos.

Pirmagalys – priekinė laivo dalis, dar vadinama nosimi.

Laivagalis – užpakalinė laivo dalis.

Kairys ir dešinys bortai – laivo šonai, žiūrint į pirmagalį.

Priekinis – esantis arčiau pirmagalio.

Užpakalinis – esantis arčiau laivagalio.

Priekinis ir užpakalinis takelažas – laivo priekyje ir gale esantys lynai, trosai ir burės.

Korpusas – laivo dugnas ir sienos.

Kilis – laivo dugno išilginė sija.

Vairairklis – mentė, kuria kreipiamas laivas, esanti dešinėje laivo pusėje, užpakalinėje dalyje.

Vairalazdė – vairo irklo rankena.

Traversu vėjas pučia tada, kai jo kryptis statmena laivo kursui.

Rėja – ant stiebo keliamas medinis skersinis su bure.

Rangautas – virš denio esančių skersinių, skirtų burėms tvirtinti, visuma.

Falšbortas – laivo šonas virš denio.

Planšyras – viršutinė laivo turėklų dalis.

Tvirtinimo kuoliukai – mediniai kuoliukai, kuriais tvirtinamas lynas.

Įkaba – kablys, laikantis irklą vietoje.

Vėjarodė – vėliavėlė, rodanti vėjo kryptį.

Plaukti zigzagu – daryti posūkius kertant vėjo krypties liniją.

Halsas – kelio atkarpa, kurią laivas nuplaukia nuo posūkio iki posūkio. Jei vėjas pučia iš šiaurės, o tu plauki į šiaurės rytus, tai plauksi tuo pačiu halsu tiek, kiek tau reikės. Tačiau jei vėjas pučia iš šiaurės, o tu nori plaukti į šiaurę, turėsi daryti zigzagus, kaskart kirsdamas vėjo krypties liniją. Toks plaukimas vadinamas **laviravimu prieš vėją**.

Laviravimas pavėjui – kai laivas keičia kryptį nusigręždamas nuo vėjo, taigi apsukdamas daug didesnę ratą, nei laviruodamas prieš vėją. Skandų laivams šitaip keisti kryptį yra saugiau.

Fordevindu laivas plaukia, kai vėjas pučia iš galo.

Beidevindu laivas plaukia, kai vėjas pučia beveik iš priekio.

Kritimas – kai vėjas pučia į laivagalį, laivas krenta. Tą patį darytum ir tu, jei vėjas būtų labai stiprus.

Rifas – raištis burei sutraukti ir pririšti prie rėjos, kad sumažėtų plotas. Burė sutraukiama siekiant apsaugoti stiebą ir pačią burę, kai pučia itin stiprus vėjas.

Kad laivas plauktų greičiausiai, burė pakreipiama reikiamu kampu. Tai vadinama **burės padėties nustatymu**.

Falas – lynas, kuriuo rėja pakeliama ant stiebo.

Štagas – stiebą prilaikantis tvirtas lynas. **Bakštagas** ir **fokštagas** – stori lynai, ištempti nuo stiebo viršūnės iki laivagalio ir pirmagalio (bakštagas – užpakalinis lynas, fokštagas – priekinis).

Šotai ir vantai. Daug kas mano, kad tai burės, tačiau jie klysta. Vantai – tai storos virvės, ištemptos nuo stiebo viršūnės iki laivo šono, jos prilaiko stiebą. Šotai – tai virvės, kuriomis valdoma ar reguliuojama burė: pasukama į vieną ar kitą pusę pagal vėjo stiprumą ir kryptį. Avariniu atveju gali būti duota komanda: „Atleisti šotus!“ Šotai atlaisvinami, burė nukąra ir laivas sustoja.

Dreifavimas – kai vėjas ar povandeninės srovės neša laivą nuo kurso, jis dreifuoja.

Dabar, kai jau užtektinai išmanote jūreivystės terminus, kviečiu žengti į „Brolijos“ pasaulį!

Johnas Flanaganas

PIRMA DALIS

HALASHOLMAS

PIRMAS SKYRIUS

– Manau, stiebą reikėtų perkelti per metrą arčiau laivagalio, – pasiūlė Helas.

Jis žiūrėjo į išrinktą skandų laivo korpusą ir trynėsi smakrą. „Vilko uodegos“ vidus buvo atvertas. Irklai, stiebas, rėja, burės, vantai, štagai, falai, irkluočių suolai, grindlentės ir balastiniai akmenys išimti, likę tik griaučiai. Laivas buvo ištemptas į pievą prie Anderso laivų statyklos ir paramstytas medinėmis pasparomis, kad stovėtų tiesiai ant kilio.

Išilgai apnuoginto korpuso planšyrų aukštyje buvo pastatyti mediniai pastoliai. Helas klūpojo prie dešinio borto rėmo, prie jo stovėjo laivų statytojas Andersas ir „Vilko uodegos“ skirlas bei savininkas Bjarnis Lenktapirštis. Helas su Andersu atrodė susimąstę, susikaupę, o Bjarnis – sunerimęs. Jokiam kapitonui nepatinka, kai jo laivo kaulai išstatomi visų akimis. Bjarnis jau ėmė svarstyti, ar tai tikrai buvo geras sumanymas. Dar ne vėlu, pagalvojo sau. Bet kada galėtų sumokėti Andersui už darbą ir paprašyti atkurti laivą tokį, koks buvo.

Paskui pagalvojo, koks greitas ir judrus taptų laivas su naujosiomis burėmis. Patraukė pečiais, baugščiai pažvelgė į

Helą. Tas skirlas toks... jaunas, pamanė sau. O jis, Bjarnis, patikėjo jam iš esmės perdaryti „Vilko uodegą“. Žinoma, Andersas labai patyręs laivų dailidė. Turėtų išmanyti savo darbą. Be to, Bjarnis savo akimis matė, kaip gerai plaukia Helo laivas „Garnys“, turintis kairę ir dešinę bures.

Bjarnis giliai įkvėpė, užsimerkė ir prarijo jau beišsprūstantį prašymą. Suprato, kad tie du apie laivus išmano daugiau už jį.

– Stiebas turėtų stovėti ten, kur yra jo atrama, – abejodamas atsakė Andersas. – Kaip ketini visa tai perkelti?

Stiebo atrama yra metro ilgio stačiakampis medžio gabalas, su kiliu sudarantis statų kampą. Jis prilaiko stiebą ir yra neatsiejama kilio dalis. Laivo statytojai, iš medžio gamindami „Vilko uodegai“ kilį, nukirto visas šakas, išskyrus vieną. Ją tik patrumpino ir apipjaustė stačiais kampais, kad būtų galima įtvirtinti stiebą. Stiebo atrama tokia stipri todėl, kad ne pritvirtinta prie kilio, o *suaugusi* su juo.

Helas truktelėjo pečiais.

– Tai ne bėda.

Jis nusileido į korpusą, priklaupė prie kilio ir parodė atramą.

– Ją paliksime vietoje, kad nenukentėtų stiprumas, o prie jos pritvirtinsime metro ilgio siją.

Andersas prikando lūpą.

– Taip. Turėtų pavykti.

– Bet kam reikia perkelti stiebą į laivagalį? – pasidomėjo Bjarnis.

– Naujosios priekinė ir užpakalinė rėjos sieks pirmagalį, – paaiškino Helas, – todėl plaukiant burėmis jam teks didesnis spaudimas iš viršaus. Perkėlę stiebą, šiek tiek sumažinsime spaudimą, – jis mostelėjo ranka, rodydamas

atitinkamus kampus. – Netgi galėtume truputį palenkti naująją atramą į laivagalio pusę, tuomet stiebas pasvirtų ir pagerėtų pusiausvyra.

– Hmm, – numykė Andersas.

Bjarnis sunerimo. Techninių smulkmenų, kurias Helas bėrė su tokiu pasitikėjimu, jis neišmanė. Suprato tik „hmm“. „Hmm“ reiškė, kad Andersas nėra tuo tikras.

– Jokių palenkimų, – greitai įsikišo Bjarnis. – Noriu, kad mano stiebas stovėtų stačias. Stiebai turi būti statūs. Tam jie ir stiebai. Kad stovėtų... stati. Visuomet taip buvo.

Pakrypęs stiebas, pamanė jis sau, labai jau režtų akį.

Helas nusišypsojo. Per pastaruosius mėnesius jis padėjo Andersui keturiuose skandų laivuose įrengti „Garnio“ bures. Jau žinojo, kaip pagyvenę skirlai priešinasi naujovėms.

– Kaip pasakysi, – maloniai tarė.

Jis atsistojo ir nuožulniu korpusu palypėjo iki pastolių. Andersas padavė jam ranką ir padėjo išsiropšti.

– Ar apsisprendei dėl kilio peleko? – paklausė Helas.

Bjarniui dar nespėjus papurtyti galvos, jis jau žinojo, koks bus atsakymas.

– Nenoriu, kad mano laivo dugne pjaustytum skylės, – atsakė skirlas. – Jis gali nuskęsti.

Helas raminausiai šyptelėjo.

– Tą patį padariau „Garniui“, – priminė. – Ir jis kol kas nepaskendo.

Bjarnis ir toliau purtė galvą.

– Gal ir taip, – atrėmė, – bet nieko gero pjaustyti skylės laivo dugne. Tai prieštarauja gamtos dėsniams.

Matydamas pakančią Helo šypsena, suraukė kaktą. Jam nepatiko, kad berniokas į jį žiūri iš aukšto, net jei jis ir teisus.

– Man tas pats, ką padarei savo laivui, – kalbėjo toliau. – Gal nenuskendo tik todėl, kad tau šypsosi laimė...

Patylėjo ir reikšmingai pridūrė:

– Kol kas.

Helas patraukė pečiais. Jis ir nesitikėjo, kad Bjarnis sutiks įdėti kilio peleką. Iki šiol tam nesiryžo nė vienas skandų laivo kapitonas.

– Kaip nori, – atsakė ir pasigrėžė į Andersą. – Na, tavo vyrai jau gali pradėti gaminti stiebo atramos pailginimą. Jei nori, atsiūsiu brėžinį.

Andersas lėtai linktelėjo. Jis beveik viską darė lėtai. Buvo atsargus žmogus, nepuolantis priimti sprendimų visko gerai neapsvarstęs. Ši savybė jam padėjo tapti tokiu puikiu laivų statytoju.

– Ne, brėžinio nereikia, – atsakė jis. – Sugalvosiu, kaip tai padaryti.

Helas linktelėjo. Be abejo, Andersas sako tiesą. Patyrusiam laivų dailidei toks darbas bus vienas juokas. Jis tai pasiūlė tik iš mandagumo.

– Taigi... – pradėjo kažką sakyti.

Tačiau jį nutraukė griausmingas balsas:

– Labas, laive!

Atsisukę jie pamatė Skandinavijos oberjarlą Eraką, drožiantį keliuku iš miesto. Anderso laivų statykla buvo už Halasholmo, kad nuolatinis kaukšėjimas ir džyravimas – ir juos lydintys keiksmas plaktuku užsigavus pirštą – netrukdytų miestiečiams.

– Ką jis čia veikia? – abejingai paklausė Bjarnis.

Andersas šniurkštelėjo, atgalia ranka nusibraukė nosį.

– Tai jo rytinis ratas, – paaiškino. Matydamas nustebusį Bjorną pridūrė: – Pasivaikščiojimas. Jis vaikštinėja beveik kasdien. Sako, tai padeda išlikti lieknam.

Tariant paskutinius žodžius, lūpų kamputyje šmėstelėjo šypsenėlė. Helas kilstelėjo antakius:

– Kaip jis gali išlikti lieknas, jei niekada toks nebuvo?

Erakas – ne paprastas vyras, o tikras drūtas lokys. Lieknu jo niekaip nepavadintum. Kartu su savo nuolatinio palydovu ir buvusiu kapitono padėjėju Svengalu oberjarlas pasuko per žolę prie jų.

– Ką jis ten turi? – burbtelėjo Bjarnis.

Erakas dešinėje laikė ilgą nusvidinto medžio lazda ir ja skaičiavo žingsnius. Lazda buvo maždaug pusantro metro ilgio, apačioje sutvirtinta sidabrinio antgaliu, o viršuje papuošta nedideliu sidabrinio bumbulu. Kas trečią ketvirtą žingsnį jis stipriais pirštais apsukdavo lazda ratu, saulėje blykstelėdavo sidabrinės detalės.

– Tai jo naujoji lazdelė, – paaiškino Andersas. – Prieš dvi savaites ją padovanojo iš Galikos atvykusi delegacija.

– Kam ji? – pasidomėjo Helas.

Jo požiūriu, kiekvienas daiktas turi turėti paskirtį. Andersas patraukė pečiais.

– Sakė, su ja atrodo oresnis.

Helas iš nuostabos pakėlė antakius. „Orus“, kaip ir „lieknas“, ne itin tinkamas žodis apibūdinti oberjarlą.

Erakas su Svengalu stabtelėjo prie pastolių kopėčių.

– Galim užlipti? – šūktelėjo Erakas.

Andersas pamojavo.

– Prašom į svečius, – pakvietė.

Vyrams lipant, pastolių lentos virpėjo. Erakas buvo tikras milžinas, o Svengalas – kaip visi skandų jūrininkai – ne toks stambus, bet vis dėlto aukštas ir kresnas.

Gal Erakas ir išmintingai padarė, kad prieš lipdamas kopėčiomis paprašė leidimo, pamanė sau Helas.

SKORPIONŲ
KALNAS

Kokią užduotį karalius Dankanas skirs Garniams?
Sužinosite perskaitę naujus jaudinančius
„Brolijos“ serijos nuotykius.

GRĮŽKIME TEN, KUR VISKAS PRASIDĖJO...

Jie juda tyliai kaip šešėliai. Kopia į neįtikėtinas aukštumas. Šaudo iš lanko taip, kad niekas negali jiems prilipti. Jie yra žvalgai – ir Vilis ketina stoti į jų gretas. Mūšiai su grėsmingais priešais, įtemptos dvikovos, didvyriški žygiai ir slapti pabėgimai – visa tai rasite populiarioje knygų serijoje, pristatančioje Aralueno žvalgus – ir Skandijos jūrų vilkus – milijonams skaitytojų visame pasaulyje.

Serijos knygos:

Žvalgo mokinys. Gorlano Griuvėsiai
Žvalgo mokinys. Degantis tiltas
Žvalgo mokinys. Ledo šalis
Žvalgo mokinys. Ažuolo lapas
Žvalgo mokinys. Šiaurės burtininkas
Žvalgo mokinys. Makindo apgultis
Žvalgo mokinys. Erako išpirka
Žvalgo mokinys. Klonmelio karaliai
Žvalgo mokinys. Holtas pavojuje
Žvalgo mokinys. Nihonijos imperatorius
Žvalgo mokinys. Dingusios istorijos

Australų rašytojas Johnas Flanaganas (g. 1944 m.), lietuvių ir pasaulio skaitytojams pažįstamas iš nuotykių serijos „Žvalgo mokynys“, toliau tęsia jaunųjų skandų karių nuotykius. Šįkart Garnių brolija išsiruošia į Aralueną – jų laivas paskirtas aštuonis mėnesius saugoti gretimos karalystės krantus. Nuotykių ir pavojų ilgai laukti netenka – skandų plėšikai pagrobia dvylika aralueniečių, ketindami juos parduoti vergijon. Garniai tikrai plauks jų gelbėti.

Šioje serijoje jau išleista:

Brolija. Atstumtieji
Brolija. Įsibrovėliai
Brolija. Medžiotojai
Brolija. Sokoro vergai

Redaktorė **Giedrė Kmitienė**
Korektorė **Eglė Devižytė**
Maketavo **Miglė Dilytė**
Tiražas 2500 egz.
Išleido leidykla „Niekio rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

BROLIJA

4

SOKORO VERGAI

– Paikas būdas keliauti, – šyptelėjo Helas. – Jei dievai būtų norėję, kad jodinėtume arkliais, nebūtų davę mums laivų.

Helas ir jo brolija jau spėjo užsitarnauti pagarbą. Su pagarba ateina ir atsakomybė – Garniai gavo užduotį aštuonis mėnesius saugoti Aralueno krantus.

Regis, nuobodu nebus – neilgai trukus žvalgas Gilanas atjoja pranešti apie slaptą karaliaus užduotį. Tačiau tuo pat metu gretimą kaimą užpuola piratai. Jie grobia ir veža parduoti vergijon Aralueno darbininkus. To leisti negalima – Garniai visada pirmiausia gelbės nekaltuosius.

Karaliui teks palaukti.

Tarptautinio bestselerio „Žvalgo mokinys“ autoriaus Johno Flanagano serijoje „Brolija“ – nuotykiškai jūrose, negailestingi piratai ir nepamiršiami mūšiai!

Kitos serijos knygos:

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-441-1

9 786094 414411